

Til KFU

Liv og udfoldelse på vandet – Idekatalog 2021

Sigtet med dette idekatalog er at belyse muligheder for maritime aktiviteter i havnen og langs kysten.

I Københavns Havn og ved Københavns kyster, Svanemøllebugten, Amager Strand og Kalveboderne, er der et stort antal maritime aktiviteter. De udøves både i foreningsregi, små fællesskaber og som selvorganiserede aktiviteter.

Havnen har gennem årene indtaget en central position i arbejdet med Kultur- og Fritidspolitikken, samt i arbejdet med etablering flere bademuligheder. Forandringen fra industrihavn til rekreativ havn giver nye muligheder, men betyder også nye brugere og udfordringer. De mange forskellige brugergrupper skal dele vandet på nye måder og med nye aktører.

Eksempler på aktiviteter på vand og langs kysten:

- 1) Badning og svømning ved kysten og i havnen
- 2) Sauna og vinterbadning
- 3) SUP (Stand Up Paddle) robåde, kajak, og kajakpolo
- 4) Sejlads
- 5) Vindsurfing, kitesurfing, wakeboard, vandski
- 6) Lystfiskeri – i havnen og langs kysterne samt fra turbåde
- 7) Dykning
- 8) Beach volley, strandtennis, frisbee
- 9) Gang-, løbe- og cykelstier
- 10) Andre tiltag for vandsport

Høring og interessentdialog

I arbejdet med ideoplægget har der været dialog med By & Havn, Teknik- og Miljøforvaltningen, nabokommuner og forskellige foreninger og interessenter.

Havneseminar og workshops

I det videre arbejde kan der være en fortsat dialog med brugerne af havnen og kysten. Dette kan fx foregå i regi af By & Havns Havneseminar, samt i workshops om udvalgte emner.

Med dette idekatalog ønsker Kultur- og Fritidsforvaltningen, i samarbejde med andre, at analysere nye muligheder.

10. maj 2021

Sagsnummer
2021-0061955

Dokumentnummer
2021-0061955-17

Sekretariat og Byudvikling
Byudvikling og Faciliteter
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

Direkte telefon
26302700
E-mail
KW8N@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

Indsatsområder:

Eksemplerne nedenfor kan give inspiration til udvikling af flere maritime muligheder.

1. Badning og svømning ved kysten og i havnen

Badning kan i København Havn lovligt ske i havnebade, badezoner og de nye dyppezoner, samt ved strande i Svanemøllebugten og Amager Strandpark. En ny badestrand er etableret ved Valby Strandpark (med forventet åbning i 2022).

Hertil kommer områder, der tages i brug til særlige events. Det gælder f.eks. ved Kulturhavn, Christiansborg Rundt og udspring fra Operaen.

Nye muligheder: Svømmere og svømmeklubber har tilkendegivet at de ønsker længere udendørs svømmebaner til træning og til havsvømning.

De to nye dyppezoner etableret i 2020.

2. Sauna og vinterbadning

Der er en stor og stigende interesse for vinterbadning og saunaer i havnen. Der er planer om udvidelse af Islands Brygge Havnebad med ny sauna og der er etableret sauna ved Sandkaj. De 2 nye dyppezoner fra 2020 er også særligt velegnede til vinterbadning. Herudover er der en del private projekter med sigte på etablering af nye muligheder for sauna og vinterbadning f.eks. flere steder på Refshaleøen. Det er også planen, at der kommer saunaer i tilknytning til Vandkulturhuset på Papirøen.

Nye muligheder:

Bedre faciliteter ved badestederne

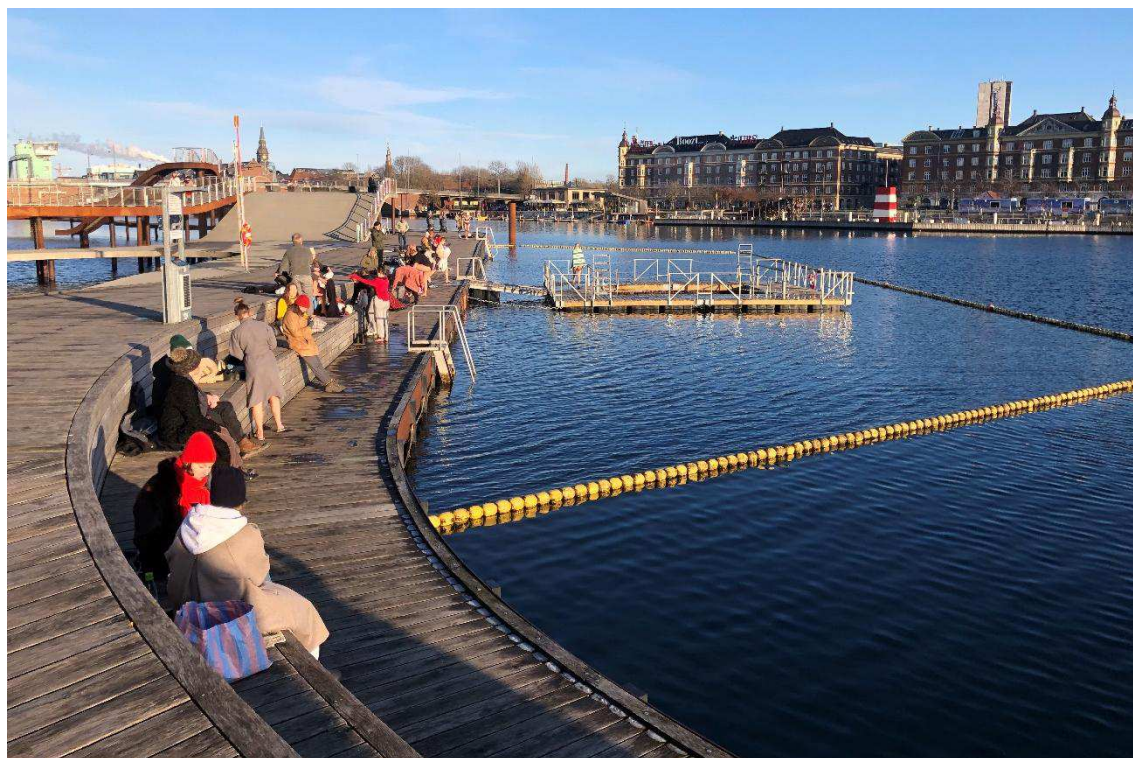
Der er en klar sammenhæng mellem indretningen af byrummet og brug af badestederne. Mange har tilkendegivet at de ønsker bedre mulighed for ophold, omklædning og bedre adgang til toiletter ved badezoner og havnebade?

Saunaer

Flere foreninger og borgere efterlyser flere og mere fleksible muligheder for brug af saunaer i tilknytning til vinterbadning i havnen. Dette kan eventuelt ske ved etablering af nye dyppezoner i kombination med saunaer.

Eksempel på simpel og nem omklædningsmulighed ved havnebad i Helsingborg.

Vinterbadning ved den nye dyppezone ved Kalvebod Bølge, februar 2020.

3. SUP (Stand Up Paddle) robåde, kajak, og kajakpolo

Antallet af kajakroere i Københavns Havn har været markant stigende gennem de senere år. Hertil kommer en lang tradition for roklubber i havnen og en eksplosiv udvikling i brugen af SUP (Stand Up Paddle).

Med det nye Havnereglement fra marts 2021 er SUP ligestillet med kajak og må benyttes i hele havnen.

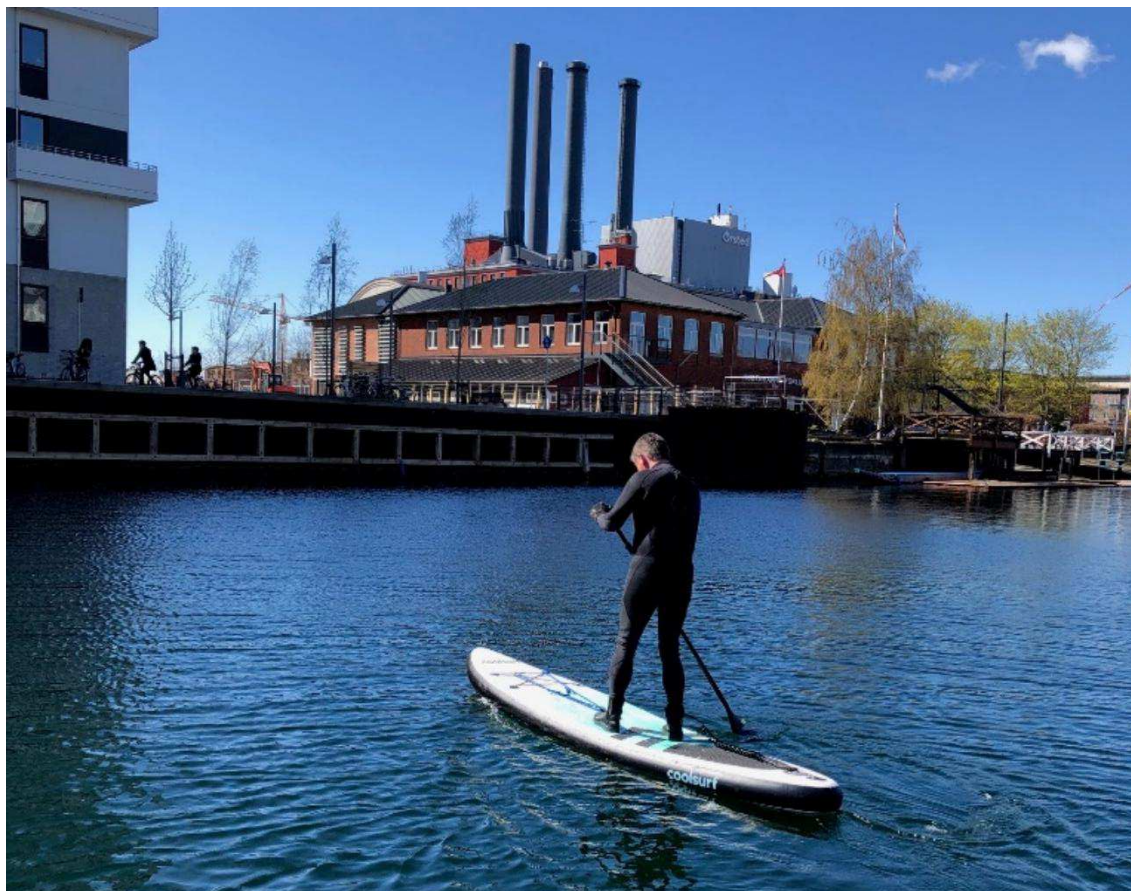
Nye muligheder:

SUP-rute

En mulighed er at etablere en SUP-rute med flere støttepunkter til ophold, af- og påstigning rundt om i havnen? Det kan ske ved at udbygge Den Blå Kajak Rute med flere blå støttepunkter, som giver bedre adgang til og fra vandet for både kajakker, småbåde og SUP'er. De kan også ske med små flydende øer som støttepunkter ude på vandet.

Kajakker på tur ved stenrev ved Skuespilhuset.

SUP (Stand Up Paddle) i Tømmergraven.

4. Sejlads (bådclubber, sejlclubber)

Der er en lang tradition for sejlads og mange sejlclubber i København – både i havnen og langs med kysten. Hovedparten af sejlclubberne har egne faciliteter. De seneste år er der imidlertid kommet mange flere selvorganiserede sejlere, som ikke har den samme adgang til gode faciliteter.

Nye muligheder:

Sejlads for sejl

Med det nye Havnereglement fra 2021 er det nu tilladt at sejle for sejl i Teglværkshavnen.

Slæbesteder

Med flere selvorganiserede sejlere er der et stigende behov for at kunne sætte egen båd i vandet. Der er imidlertid ingen offentlig tilgængelige slæbesteder i havnen, hvor man kan få sin båd op og ned. Det betyder, at det ikke er muligt at sætte sin båd i vandet fra en trailer, hvilket er en mulighed i de fleste andre havne.

Adgang til land fra småbåde

Der er meget få steder i havnen, hvor man kan lægge til med små både. De fleste områder har enten en meget høj og utilgængelig kajkant eller er private områder, hvor man ikke må

lægge til. Er der brug for en mere indbydende og tilgængelig havn, hvor der er nem og fri adgang til korttidsophold?

5. Vindsurfing, kitesurfing, wakeboard, vandski

Man kan stå på vandski/wakeboard nord for Prøvestenen Copenhagen Cable i Park. Vindsurfing dyrkes primært ved Amager Strandpark.

Kitesurfing er en relativ ny fritidsaktivitet i Danmark. Interessen herfor er for opadgående. Kitesurfing er i høj grad en selvorganiseret idrætsgren, som mest udøves alene eller i mindre grupper. Der er imidlertid også enkelte folkeoplysende foreninger, som Helgoland Surfers, og en del kommercielle forretninger, som kører kurser m.m. ved f.eks. Amager Strand.

Områder med kitesurfing

Mange kitesurfere har udgangspunkt i Amager Strandpark og surfer enten i lagunen eller langs med kysten uden for Strandparken. I Tårnby Kommune ved Kastrup Strandpark er der sjældent kitesurfere.

I Dragør kommune er der flere steder langs med sydkysten af Amager, f.eks. Sylten ved Dragør Søbad, Poppelvej på sydlige Amager og Sydvestpynten, hvorfra der bliver kitesurfet meget. Kitesurfing foregår dermed primært ved Amager Strandpark og sydvestkysten af Amager. Andre steder på Sjælland er der f.eks. gode steder for kitesurfing f.eks. i Nivå Bugt og Lynæs.

Kitesurfing (foto: Lynæs Lynæs Surfcenter).

Nye muligheder:

Ny lokalitet til Kitesurfing

By & Havn tilkendegiver, at der kan være en mulighed for faciliteter til kitesurfing ved Nordhavnstippen, øst for Kattegatvej, fra rundkørslen hen mod depotet. Noget sådant vil kræve

afklaring af parkerings- og adgangsforhold, og relationen til den nuværende dykkerfacilitet "Noas Ark", samt områdets øvrige, rekreative aktiviteter. Det kan eventuelt kombineres med udviklingen af ny park i Nordhavn, som foreslået af DGI m.fl. i ideoplæg til Nordhavnsark.

6. Lystfiskeri – i havnen og langs kysterne, samt fra turbåde

Med det nye Havnereglement fra marts 2021 er fiskeri nu tilladt i hele havnen – undtagen i Inderhavnen i perioden 1. maj til 30. september. Det betyder, at man kan fiske hele vejen fra Nordhavn til Slusen det meste af året. Her kan man fx fange torsk, makrel, hornfisk, multer og ørred.

Nye muligheder:

Fiskeriets dag

For at fremme opmærksomheden på de gode muligheder for at fiske i havnen kan man afholde "Fiskeriets dag" på Rådhuset? En mulighed kunne også være at leje et af de gamle træskibe og sejle gennem havnen til forskellige fiskespots ned gennem havnen.

Streetfishing event

Tilsvarende kunne en mulighed være at man for at gøre opmærksom på de gode muligheder for streetfishing i København afholde en event med fokus på hele havnen som fiskested. Tour de streetfishing? Det kunne også være oplagt at afholde en event for unge.

Streetfishing i havnen er blevet meget populært.

Forbedre forhold for fiskene

Københavns Havn har en fin og varieret bestand af mange forskellige fiskearter. For at forbedre fiskenes yngle- og opvækstmuligheder kan man f.eks. sænke et eller flere skibsvrag, eller etablere flere stenrev, som dem der er anlagt ved Skuespilhuset. Stenrev kan f.eks.

etableres lige syd for Stigbordene ved Slusen, på det lavvandede område ved Metropolis lidt nord for Slusen eller ved den nye Park i Nordhavn i dialog med By & Havn m.fl.

7. Dykning og UV-jagt

Der har i flere år været et ønske fra dykkere og dykkerklubber om at kunne dykke i havnen. Dette har tidligere været svært på grund af den kommercielle trafik i havnen. I dag er der ikke så meget erhvervsmæssig trafik i havnen – bortset fra havnebusser og kanalrundfarter. Det burde derfor være muligt at finde steder, hvor man kan etablere bedre muligheder for dykning i sikre og aflukkede områder.

Nye muligheder:

Amager Strand

Ved Amager Strandpark er der en dykkerbane, Havheksen, hvor der er etableret et rev med forskellige udfordringer. En stor udfordring er adgangs- og parkeringsforhold i forbindelse med dette område. Kan disse forbedres?

Nordhavn

Ved Nordhavnstippen er der etableret en dykkerbane, Noahs Ark, med en nedsænket betonkasse med huller, som man kan svømme igennem. I området ved Nordhavnstippen kunne man udvide mulighederne med et stort stenrev, som både ville gavne biodiversiteten og skabe ny dykker- og undervandsjagt-muligheder.

Teglværkshavnen

På sydsiden har der været forsøg med dykning i havnen i forbindelse med Kulturhavn. Flere dykkerklubber har fremsat ønsker om etablering af faste dykkerzoner i havnen. De kan dels bruges til træning, dels benyttes, når det blæser for meget i Øresund.

Stenrev

Der er etableret stenrev ved Skuespilhuset og bliver snart etableret nye stenrev ved Nokken i forbindelse med Naturpark Amager.

Kan der afholdes dykkerevents ved disse faciliteter for at promovere og synliggøre mulighederne for dykning i haven? Som nævnt ovenfor kunne der også etableres stenrev og nye dykkermuligheder ved Nordhavn fx i forbindelse med etablering af Naturpark i Nordhavn?

Etablering af stenrev ved Skuespilhuset 2017.

Tørdokkene på Refshaleøen

I tørdokkene ved Refshaleøen har der tidligere været forhandlinger med Refshaleøen om muligheden for dykning, når der ikke var andre aktiviteter i tørdokkene. Disse områder er fint adskilt fra trafik i havnen og kan give muligheder for nem, sikker og overskuelig dykning.

8. Beach volley, strandtennis, frisbee

Ved Amager Strand er der gode muligheder for forskellige strandaktiviteter som beach volley, strandtennis, frisbee, yoga og fitness. Der kan arbejdes videre med noget sådant andre steder langs havnen.

Nye muligheder:

Prøvestenen

Ved Prøvestenen er der i dag et stort ubrugt område. Hvilke aktiviteter og faciliteter kunne man udfolde ved og i havnen ved Prøvestenen? Det er et oplagt sted at afprøve nye muligheder og midlertidige funktioner.

9. Gang, løbe- og cykelstier (fx Havneringen og)

Der er en stor og stigende interesse for både gang, løb og cykling i København. Københavns Kommune har etableret Havneringen, som er en 13 km gang-, løbe- og cykelsti omkring havnen. I 2020 blev Amarminoen fra København til Dragør etableret. Begge ruter giver gode muligheder for at opleve havnen og kysten til fods eller på cykel.

Nye muligheder:

Havneringen Nord

Hvor er der gode nye muligheder for flere gang, løbe- og cykelstier? Det kan fx være udvidelse af Havneringen mod nord?

Stormflodssikring med merværdi

København skal i de kommende år i gang med flere kæmpe projekter til stormflodssikring af byen. I den sammenhæng er det oplagt at se på muligheder for samtidig at etablere nye gang-, løbe- og cykelstier, samt nye maritime aktiviteter langs med kysten.

10. Andre tiltag for vandsport

Der er et bredt samarbejde mellem f.eks. lokaludvalg, foreninger, blå organisationer, enkeltpersoner, By og Havn og Københavns Kommune om at udvikle Københavns Havns store rekreative potentiale.

Nye muligheder:

Eventzoner

En mulighed kan være at udpege eventzoner, hvor det er nemt og hurtigt at få en tilladelse fra By & Havn til f.eks. en flydende koncert, et danseshow eller et modeshow på vandet?

Havne-HUB

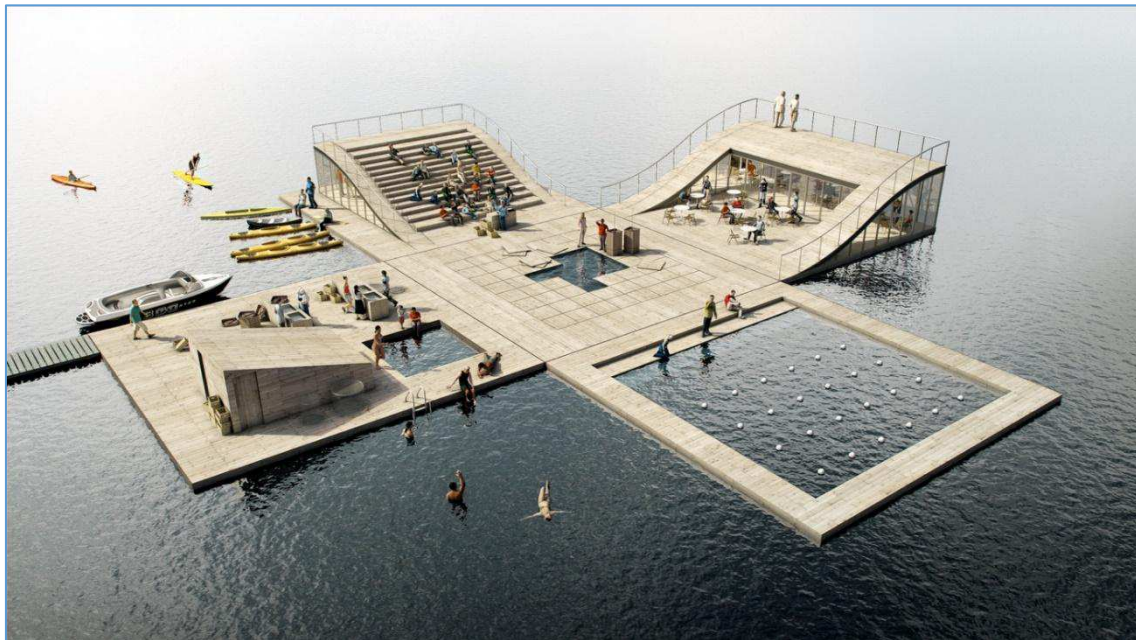
Kan man etablere et fælleshus for aktører på vandet i By & Havns gule værksted ved Slusen? Det kunne indrettes med fælles mødelokaler, fælles værksted og plads til workshops og events? Dermed kunne det være samlingssted for flere aktører i havnen.

Depot og opbevaringsmuligheder

Flere aktører i havnen efterlyser muligheder for depoter, hvor de kan opbevare SUP, kajaker eller andet udstyr. Andre aktører har flåder, som primært bruges om sommeren til events, flydende, koncerter m.m. Der mangler gode steder til opbevaring af disse flåder i vinterhalvåret.

Multifunktionalitet

Kunne man etablere et flydende klubhus, som tilbød flere aktiviteter samme sted og for flere forskellige foreninger eller aktører? Der kan f.eks. etableres et fælles flydende klubhus i Teglværkshavnen (se ideoplæg nedenfor).

Forslag til Multifunktionshus – Teglværkshavnen (EFFEKT).

Blå Støttestrukturer

I Københavns Havn er der oprettet Blå Støttestrukturer, som giver bedre adgang til og fra vandet. Det er sket i forbindelse med Den Blå Kajakrute, som starter ved Slusen og går via f.eks. træbryggen ved Kulturhuset Islands og Kalvebod Bølge, Christianshavns Kanal, bag om Holmen og op til La Banchina på Refshaleøen.

I forbindelse med Naturpark Amager er Københavns Kommune, i samarbejde med Dragør, Tårnby, By & Havn og Naturstyrelsen i gang med at etablere en række nye blå støttestrukturer langs med kysten af Amager – både nord og syd for Slusen. Ved disse nye blå støttestrukturer vil der både være muligheder for at bade, fiske, sejle kajak, SUP etc.

Er der brug for flere blå støttestrukturer og hvor skal der være nye blå støttestrukturer?

Blåt Støttestpunkt på Den Blå Kajakrute ved Holmen.

Eksempel på oplæg til nyt Blåt Støttestpunkt ved Kalveboderne, i Naturpark Amager.

Biodiversitet og formidling

Den marine natur har både brug for fokus og en hjælpende hånd. Det kalder på mere fokus på både at oprette bedre forhold for naturen, samt at styrke formidlingen om livet i havnet.

Bedre forhold for dyr og planter

Kan man sænke skibsvrag i havnen eller lave flere stenrev for at forbedre mulighederne for fisk, andre dyr og planter i havnen?

Omvendt akvarium

Kan man et sted i havnen lave et "omvendt akvarium", hvor vi kigger ud i havnen og ser livet i havnen som det naturligt udspiller sig f.eks. på et lille stenrev.

Ideoplæg til "omvendt akvarium", hvor vi kigger ud på livet i havnen.

Spis Øresund

I Øresund er der mange gode fødevarer: torsk, sild, makrel, ørred, skrubber, stenbider, blåmuslinger samt mange arter af tang. Foreningen Havhøst eller Maritime Nyttehaver formidler, hvad man kan spise, og hvordan det kan dyrkes.

Desværre er der meget af det, der kan dyrkes i havnen, som ikke kan spises på grund af tungmetaller i havnen. Ude i Øresund er vandet renere, så man kan spise det meste derfra.

Stenrev med forskellige alger i havnen ved Skuespilhuset.

Formidling om spiselige arter

Der er behov bedre formidling om hvilke arter man kan spise og hvor fra de kan samles uden risiko, eller hvor de kan dyrkes.

Ungdommens Ø

Ungdommens Ø, på Middelgrundsfortet udvikler sig til et stort nyt blåt støttepunkt med mange nye aktiviteter.

Nye muligheder: Hvad kunne man lave på Ungdomsøen? Brygge tang øl, skabe Københavns første CO2-neutrale bydel, etablere første del af Naturpark Øresund?

Ungdommens ø – et laboratorium for nye muligheder. (Foto: Jens Dresling/Ritzau Scanpix.)

Sikkerhed

Kultur- og Fritidsforvaltningen indgår sammen med By & Havn, Københavns beredskab og politiet i Partnerskab for sikker havn. I dette forum koordineres udfordringer og sikkerhed i havnen. Forvaltningen deltager desuden i samarbejde med de øvrige forvaltninger i koordinering af diverse kampagner om sikkerhed i og ved havnen.

11. Visioner og planer

Kultur- og Fritidsudvalget har de seneste år haft stor fokus på udvikling af havnen og har bl.a. etableret nye badezoner ved Kalvebod Bølge, Refshaleøen og La Banchina. I samarbejde med By & Havn blev der i 2019 etableret Det Flydende Aktivitetshus ved Sandkaj.

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog 20. oktober 2019 en Udviklingsplan for havnen, samt 10 indsatsområder for at fremme den fælles brug af havnen. Kultur- og Fritidsudvalget ønskede hermed at skabe bedre muligheder for rekreativ benyttelse af både havnen og kysten.

I 2020 stod Kultur- og Fritidsforvaltningen for udvikling af de nye dyppezoner, som bl.a. kan anvendes til vinterbadning.

Med dette oplæg ønsker Kultur- og Fritidsudvalget – i samarbejde med andre – at komme videre mod de næste muligheder.